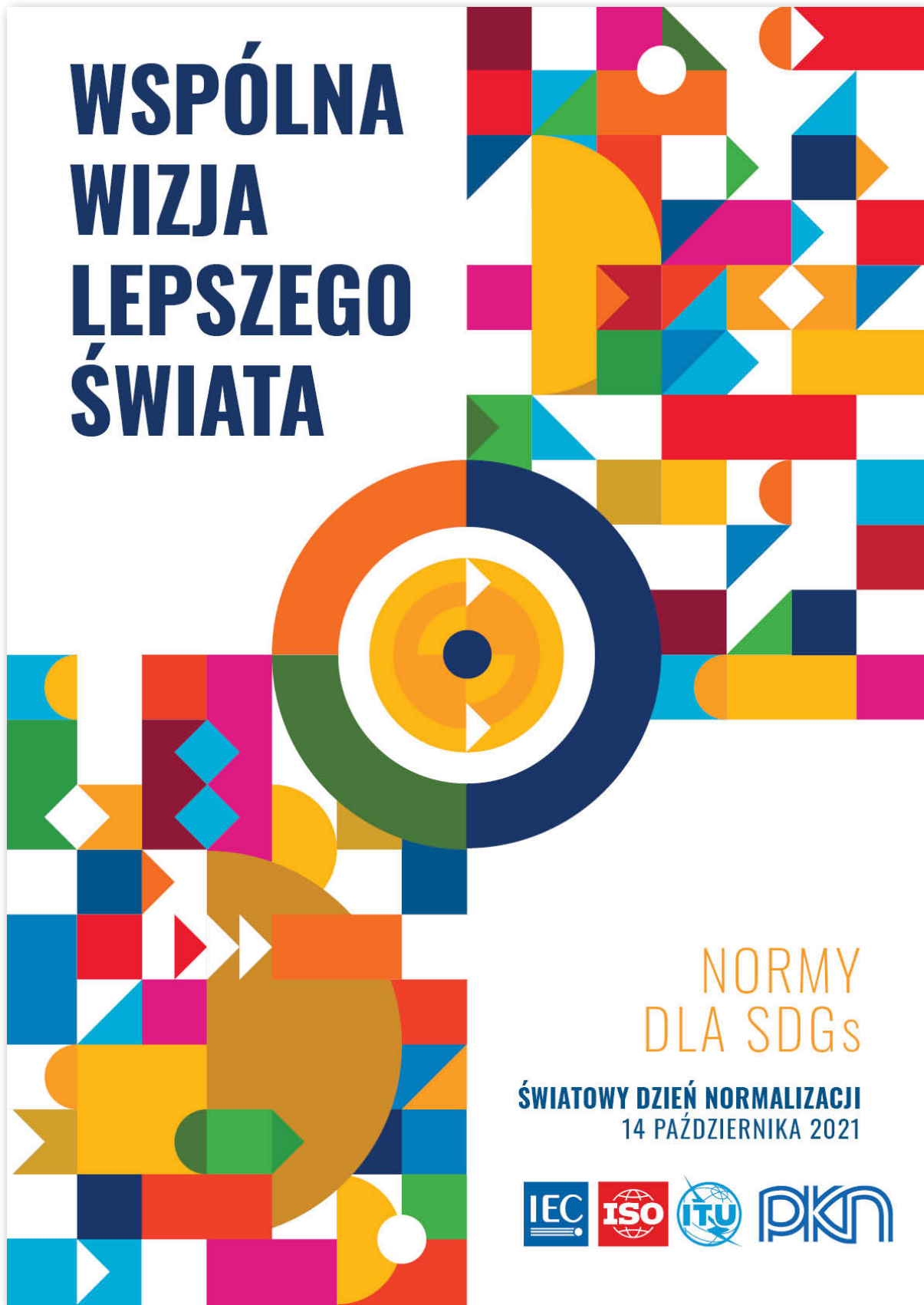


WSPÓLNA WIZJA LEPSZEGO ŚWIATA



NORMY
DLA SDGs

ŚWIATOWY DZIEŃ NORMALIZACJI
14 PAŹDZIERNIKA 2021



10/2021

3 OD REDAKCJI AKTUALNOŚCI

4 Globalne działania przeciwko elektroodpadom ZE ŚWIATA

8 Normy do ilościowego określania emisji gazów cieplarnianych

12 Wielkie sprzątanie kosmosu

14 Wielkie plany małych firm

18 ORGANY TECHNICZNE - WRZESIEŃ

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska – tel. 22 556 74 62

Redaktorzy:

Marta Hejduk – tel. 22 556 77 09

Aleksandra Kurzep – tel. 22 556 75 07

Skład:

Oskar Sztajer – tel. 22 556 77 62

Piotr Jotel - tel. 22 556 75 98

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia - Adobe Stock / okładka - materiały ISO / PKN



Szanowni Czytelnicy,

w tym roku Światowy Dzień Normalizacji obchodziliśmy pod hasłem „Wspólna wizja lepszego świata”. Z okazji tego święta kierownictwo międzynarodowych organizacji normalizacyjnych – Yinbiao Shu Prezydent IEC, Eddy Njoroge Prezydent ISO oraz Houlin Zhao Sekretarz Generalny ITU – w swoim przesłaniu podkreśliło znaczenie współpracy w osiągnięciu Celów Zrównoważonego Rozwoju.

„Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs), które mają na celu zniwelowanie nierówności społecznych, rozwój zrównoważonej gospodarki i spowolnienie tempa zmian klimatycznych, są bardzo ambitne. Osiągnięcie ich będzie wymagało współpracy wielu partnerów publicznych i prywatnych oraz wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi, w tym Norm Międzynarodowych i oceny zgodności. Intensywna walka z uporczywą globalną pandemią ujawniła absolutną konieczność zajęcia się SDGs w sposób integracyjny, aby wzmocnić nasze społeczeństwa, uczynić je bardziej odpornymi i sprawiedliwymi (...). Cały system normalizacji opiera się na współpracy. Jest to świadectwo siły współpracy i wiary w to, że jesteśmy silniejsi niż suma naszych części. Pracując razem, dajemy ludziom możliwość korzystania z realnych rozwiązań, aby mogli stawić czoła wyzwaniom zrównoważonego rozwoju (...)”.

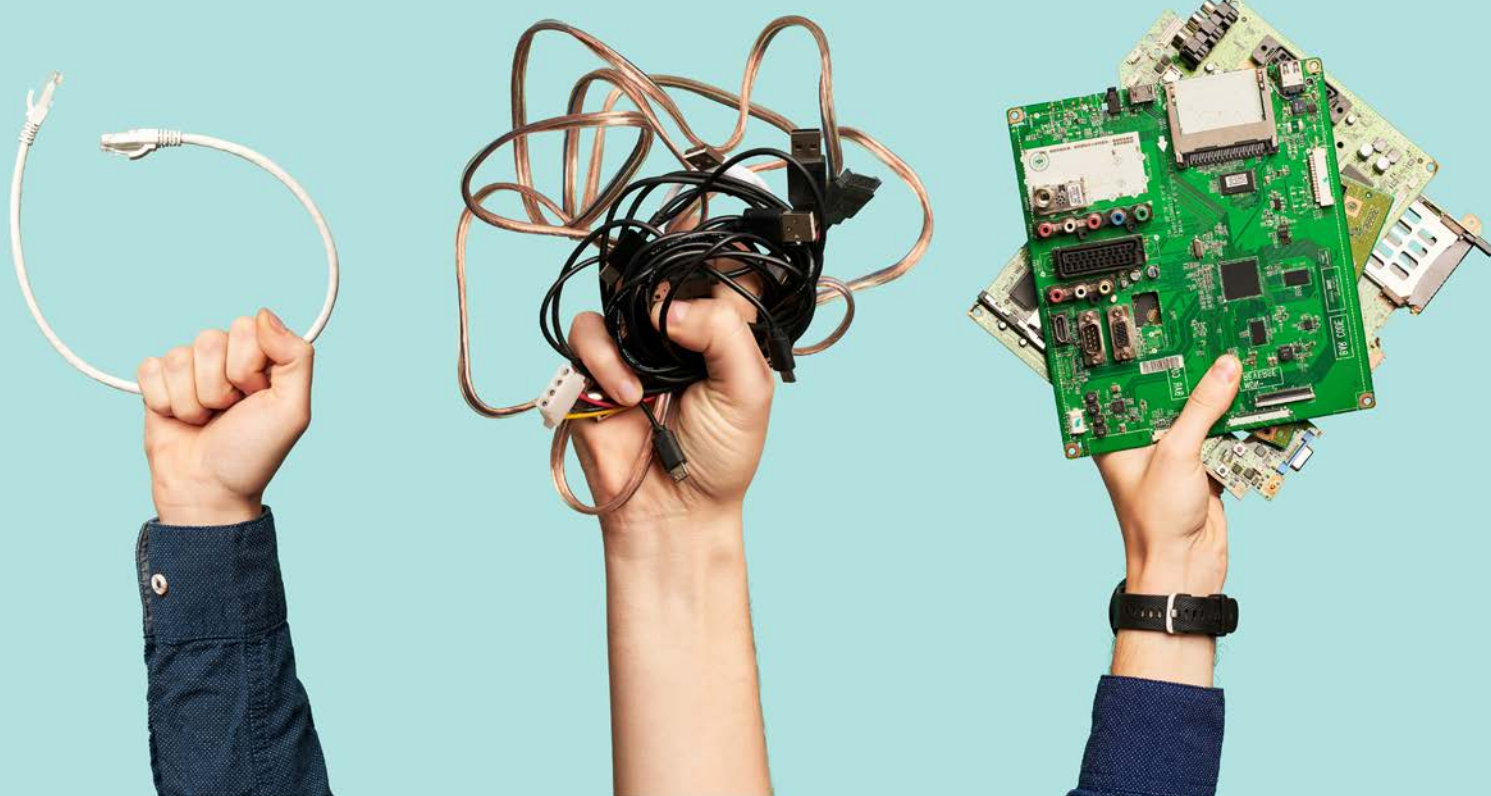
Jednym z ważnych wyzwań jest zapobieganie zmianom klimatycznym i potrzeba pracy nad zachowaniem integralności i różnorodności ekosystemów naszej planety. W tym numerze piszemy o elektroodpadach, sprzątaniu kosmosu i gazach cieplarnianych.

Zapraszam do lektury

Joanna Skalska

GLOBALNE DZIAŁANIA PRZECIWKO ELEKTROODPADOM

Natalie Mouyal



Globalne działania przeciwko elektroodpadom

Rozprzestrzenienie się produktów elektrycznych i elektronicznych przyniosło wiele korzyści. Napędzane przez innowacje i coraz niższe koszty przyspieszyły wzrost i rozwój, rozszerzyły zakres edukacji i umożliwiły łączność. Jednak konsekwencją tego jest rosnąca ilość elektroodpadów. Według najnowszego *Global E-waste Monitor* w 2019 roku wytworzono 53,6 milionów ton odpadów elektrycznych i elektronicznych. Przy obecnym tempie, do 2030 roku osiągnięty zostanie poziom 74,7 miliona ton.

Elektroodpady są kosztowe dla środowiska. Niewłaściwie utylizowane uwalniają toksyczne substancje, które mogą przedostać się do powietrza, wody i gleby. Z tego powodu wiele krajów nałożyło na producentów obowiązki zapewnienia, że ich wyroby są poddawane recyklingowi i odpowiednio utylizowane po zakończeniu okresu przydatności. Dzięki rozszerzonej odpowiedzialności producenta, wytwórcy są odpowiedzialni za produkt przez jego cały cykl życia, w tym za odbiór produktu, jego recykling oraz ostateczną utylizację.

Jednak rozszerzona odpowiedzialność producenta nie jest obowiązkowa na całym świecie. Według Christiana Dworaka, przewodniczącego Grupy Roboczej IEC zajmującej się elektroodpadami (IEC/TC 111 WG 18), obecne badania szacują, że około jednej trzeciej elektroodpadów jest przetwarzanych oficjalnymi kanałami, właściwie monitorowanych i usuwanych. Jednak „pozostałe dwie trzecie znikają. Chociaż zakłada się, że część tych odpadów może być ponownie wykorzystana lub poddana recyklingowi, to nie wiadomo jaka to ilość”, zauważa Dworak.

W wielu krajach podjęto inicjatywy na rzecz walki z problemem elektroodpadów. W Japonii np. w 2001 roku wprowadzono ustawę o recyklingu urządzeń gospodarstwa domowego (*Home Appliance Recycling Law*), która nakłada na producentów odpowiedzialność za utylizację produktów po zakończeniu ich cyklu życia. Podobnie Unia Europejska w 2005 roku przyjęła Dyrektywę WEEE (*Waste of Electrical and Electronic Equipment Directive*), aby zapewnić efektywne wykorzystanie i odzyskiwanie zasobów.

Chociaż podobne środki wdrożono w Korei Południowej, Chinach i krajach Ameryki Północnej, to elektroodpady stanowią coraz większy problem dla niektórych krajów w Afryce, gdzie zobowiązania prawne nie są wiążące. Jak zauważa Dworak, „widzimy wiele kontenerowców płynących do Afryki, jest też wiele produktów używanych po raz drugi. Ale jak zajmować się odpadami po drugim czy trzecim użyciu, kiedy recykling jest tak nieduży?”

Dworak kontynuuje, „elektroodpady nie zatrzymują się na granicach państw czy regionów. Potrzebne jest ogólnoświatowe podejście do przygotowania i ponownego ich wykorzystania”.

IEC zajmuje się elektroodpadami

W maju IEC zgodziła się na realizację nowego projektu obejmującego kwestie elektroodpadów. Proponowana przez Dworaka norma horyzontalna ma na celu ułatwienie systematycznego, zrównoważonego zarządzania elektroodpadami. Inne cele tej normy to zmniejszenie ilości elektroodpadów przekazywanych do utylizacji przez ponowne użycie i odzysk, zapobieganie niewłaściwej utylizacji elektroodpadów oraz ograniczenie przesyłek z elektroodpadami do podmiotów, które nie przestrzegają normy lub podobnych wymogów.

Według Dworaka „ten nowy projekt dotyczący elektroodpadów to pierwszy przypadek, kiedy IEC zajmuje się zarządzaniem odpadami po wycofaniu produktu z eksploatacji. Dyskutowaliśmy na temat projektowania i wydajności produktów, jednak nigdy nie mówiliśmy o wymaganiach dotyczących operacyjnego postępowania z produktami na całym świecie, rozszerzonej odpowiedzialności producenta, ponownego użycia i recyklingu”.

Nowa norma może początkowo skupiać się na konsumenckich produktach elektrycznych i elektronicznych, może jednak zostać rozszerzona tak, by obejmować również produkty przemysłowe. „Patrząc na ustawodawstwo w Unii Europejskiej lub np. w Turcji czy Chinach, skupiono się na produktach konsumenckich. Jednak my nie jesteśmy tym ograniczeni”, zauważa Dworak.

Zainteresowanie tą inicjatywą jest duże i trwają prace nad zapewnieniem zaangażowania wszystkich części świata. „Staramy się teraz włączyć do tej pracy kraje afrykańskie, ponieważ są one w dużym stopniu dotknięte problemem elektroodpadów. To musi być międzynarodowa praca”, uważa Dworak. Trwają także prace nad nawiązaniem współpracy z ITU-T Study Group 5 (SG5) zajmującą się środowiskiem i zmianami klimatu.

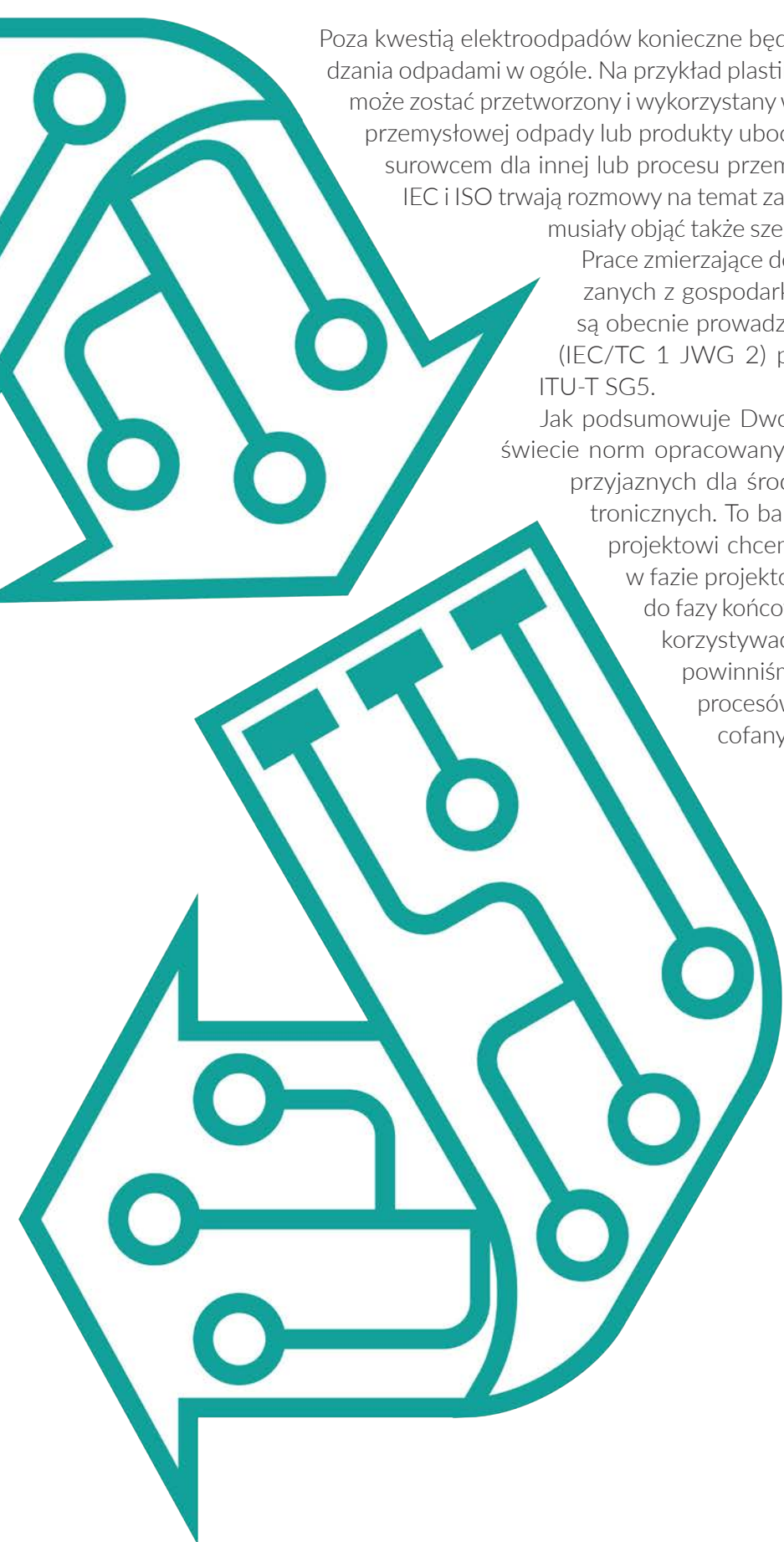
Rozszerzenie pojęcia odpadów

W wielu częściach świata rozpoczęły się dyskusje na temat koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym, która wzywa do radykalnej zmiany w produkcji i konsumpcji. Ciągłe cykle odzyskują i przywracają produkty, komponenty i materiały przez strategie takie jak ponowne użycie, naprawa, regeneracja i ostatecznie recykling. W ramach IEC podejmowane są prace normalizacyjne w celu rozwiązania problemów związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym. IEC/TC 111 opracowuje normy horyzontalne związane z obiegiem materiałów, metodami oceny proporcji wykorzystanych ponownie komponentów w produktach oraz wymaganiami dotyczącymi projektowania produktów „świadomych” ekologicznie. PKN/KT 303 ds. Materiałów Elektroizolacyjnych jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z IEC/TC 111.

„Te dyskusje – zauważa Dworak – rzuciły nowe światło na temat odpadów, które tradycyjnie postrzegano jako ekonomicznie bezwartościowe. Prowadzimy teraz ciekawe dyskusje na temat tego, jak definiujemy odpady, kto jest ich właścicielem i ma do nich prawa”.

Zgodnie z hierarchią produkcji, użytkowania i odpadów gospodarki o obiegu zamkniętym, kiedy produkt trafia do fazy „odpadu”, traci się znaczną część jego wartości. Możliwe jest jednak zachowanie w użyciu materiałów, z których produkt jest wykonany. Przewodnicząca Komitetu Doradczego IEC ds. Aspektów Środowiskowych (*Advisory Committee on Environmental Aspects – ACEA*), Solange Blaszkowski uważa, że „odpady powinny być postrzegane jako surowce. Celem jest zapewnienie, że mamy możliwie najmniej odpadów, a ostatecznie – utrzymanie materiału w użyciu na zawsze”.





Poza kwestią elektroodpadów konieczne będzie przedyskutowanie z ISO kwestii zarządzania odpadami w ogóle. Na przykład plastik stosowany w produktach elektronicznych może zostać przetworzony i wykorzystany w innym rodzaju produktu. Dzięki symbiozie przemysłowej odpady lub produkty uboczne jednej gałęzi przemysłu mogą stać się surowcem dla innej lub procesu przemysłowego. Blaszkowski zauważa: „Między IEC i ISO trwają rozmowy na temat zagadnień związanych ze środowiskiem, będą musiały objąć także szerszą dyskusję na temat koncepcji odpadów”.

Prace zmierzające do zdefiniowania terminologii dla pojęć związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym, w tym odpadów, są obecnie prowadzone przez Wspólną Grupę Roboczą w IEC (IEC/TC 1 JWG 2) przy udziale dwóch komitetów ISO oraz ITU-T SG5.

Jak podsumowuje Dworak: „Mamy dziś wiele znanych na całym świecie norm opracowanych przez IEC dotyczących projektowania przyjaznych dla środowiska produktów elektrycznych i elektronicznych. To bardzo dobry punkt wyjścia. Dzięki nowemu projektowi chcemy zapewnić, że wszystkie wysiłki podjęte w fazie projektowania, będą kontynuowane w odniesieniu do fazy końcowej użyteczności produktu. Aby w pełni wykorzystywać efekty gospodarki o obiegu zamkniętym, powinniśmy się skupić na wdrożeniu wysokiej jakości procesów przetwarzania i recyklingu produktów wycofanych z eksploatacji”.

*Tłum. I. P.
IEC e-tech, Issue 03/2021*

Normy do ilościowego określania emisji gazów cieplarnianych

Natalie Mouyal

Państwa na całym świecie starają się ograniczyć wzrost średniej temperatury na Ziemi przez wyznaczenie sobie ambitnych celów w zakresie zmniejszenia poziomu emisji gazów cieplarnianych (*greenhouse gas* – GHG) w ramach kontrybucji do *Porozumienia paryskiego*. Japonia i USA zobowiązały się do zmniejszenia swoich poziomów emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku o odpowiednio 46% i 50%.

Osiągnięcie tych celów będzie jednak wymagało większej transparentności w zakresie działań na rzecz klimatu. W związku z tym, sektor finansowy powołał Grupę zadaniową ds. ujawniania informacji finansowych związanych z klimatem (*Task Force on Climate-related Financial Disclosures* – TCFD), aby zwiększyć skuteczność tych informacji. *Carbon Disclosure Project* (CDP) ustanawia system, który ma pomóc prywatnemu i publicznemu sektorowi w zarządzaniu i łagodzeniu ich wpływu na zmiany klimatyczne.

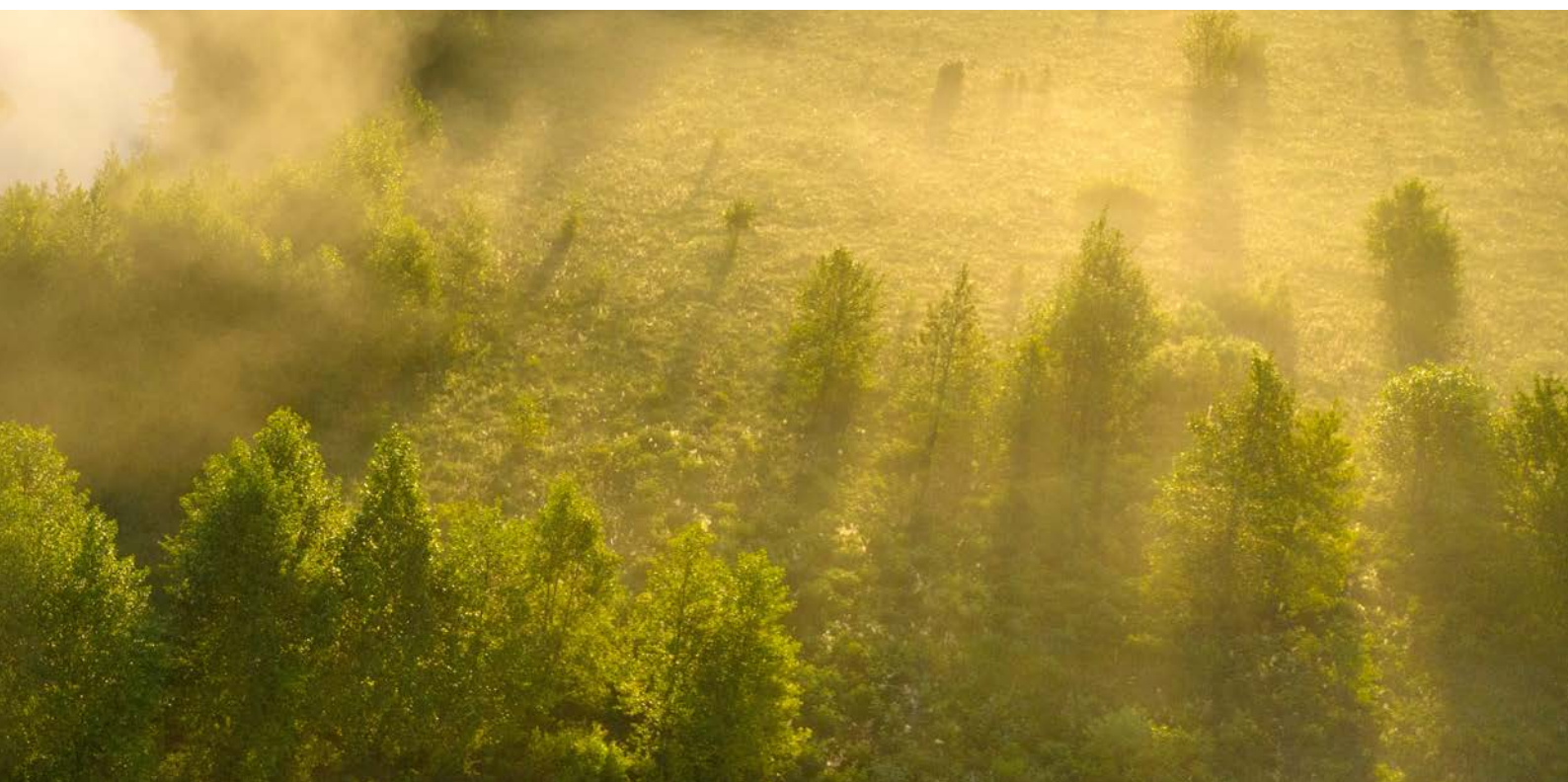
Podejmowane są również wysiłki na rzecz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych powodowanych przez urządzenia elektryczne i elektroniczne (EE). Przykłady obejmują usprawnienia w zakresie pozyskiwania surowców i wytwarzania produktów, wydłużenie okresu użytkowania produktów oraz ograniczenie lub zastąpienie substancji powodujących dodatkowe emisje gazów cieplarnianych. Według raportu opublikowanego przez *European Environmental Bureau** wydłużenie o rok okresu użytkowania pralek, smartfonów, laptopów i odkurzaczy w Unii Europejskiej doprowadziłoby do rocznych oszczędności rzędu czterech milionów ton dwutlenku węgla do roku 2030.

W ramach tych działań IEC pracuje nad nową normą horyzontalną – IEC 63372, która będzie zawierać zasady, metodologię i wytyczne dla kwantyfikacji emisji gazów cieplarnianych i informowania o nich, redukcji emisji i emisji z produktów, usług i systemów EE, których udało się uniknąć. Projekt normy IEC 63372 rozszerza zakres dwóch istniejących raportów technicznych IEC TR 62725 oraz IEC TR 62726, o emisje których uniknięto (zdefiniowane jako ilość gazów cieplarnianych, która nie zostanie wyemitowana dzięki zastosowaniu systemów cyfrowych).

Takako Hiruta, Liderka Grupy Roboczej WG 17 ds. gazów cieplarnianych działającej w ramach IEC/TC 111 odpowiada na pytania, żebyśmy lepiej zrozumieli projekt tej normy.

Jakie jest zapotrzebowanie na tę normę?

Działania na rzecz klimatu są pilnie potrzebne, a organizacje muszą zgłaszać i ujawniać swoje zobowiązania, plany i wyniki (np. CDP, TCFD). W związku z tym, potrzebują Normy Międzynarodowej do kwantyfikacji emisji gazów cieplarnianych, redukcji emisji oraz emisji, których udało się uniknąć przy użyciu jednolitych metod kalkulacji, aby producenci urządzeń EE mogli określić poziom emisji, za który są odpowiedzialni. Dostrzegamy także ryzyko *greenwashingu*** i dzięki tej normie możemy zadeklarować, że wyniki są zgodne z uzgodnionymi wymogami i wytycznymi.



Norma ta może być stosowana do deklarowania lub ujawniania informacji o emisji dwutlenku węgla, redukcji emisji lub emisjach, których udało się uniknąć dla każdego produktu, rozwiązania czy systemu EE. Przez ujawnienie informacji, przemysł EE może utrzymywać, że jego produkty, rozwiązania i systemy mogą zmniejszać emisje/wpłynąć na uniknięcie emisji i pomóc w rozwiązaniu istotnego problemu społecznego. Wzmacnia to związek między potrzebami społeczeństwa w zakresie redukcji emisji dwutlenku węgla a wkładem, jaki może wnieść przemysł EE.

Czym ta norma różni się od Raportów Technicznych IEC/TR 62725 i IEC/TR 62726?

IEC/TR 62725 opublikowano w 2013 roku, natomiast IEC/TR 62726 w 2014; sporo się od tamtego czasu zmieniło. Po pierwsze, zmiana z raportu technicznego na normę, co sprawi, że będzie miała większą moc niż istniejące publikacje, ponieważ norma zawiera wymagania. Po drugie, zakres został rozszerzony o emisje, co pozwala na obliczenie ilości gazów cieplarnianych, których nie wyemitowano lub których emisji uniknięto przy zastosowaniu produktów i systemów EE, bez względu na to czy są zdigitalizowane, czy nie. Ostatni punkt dotyczy nowych technologii cyfrowych. Sztuczna inteligencja, IoT i cyfrowe bliźniaki oferują znaczący potencjał w unikaniu emisji. Jednym z celów tej Normy Międzynarodowej jest ustanowienie metodologii oceny emisji, których uniknięto z wykorzystaniem nowych technologii.

Jak definiujesz emisje, których udało się uniknąć?

Emisje, których uniknięto, odnoszą się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, która występuje poza granicami organizacji raportującej jako bezpośredni skutek korzystania z jej produktów. Kiedy używamy np. lodówki o wysokiej wydajności energetycznej, możemy zredukować emisję dwutlenku węgla w porównaniu z hipotetycznym



foto. © ververtidis / Adobe Stock



użyciem lodówki konwencjonalnej, która zużywa więcej energii elektrycznej. To właśnie różnica między emisjami gazów cieplarnianych przez zaawansowany produkt, usługę lub rozwiązanie a hipotetyczną emisją przez produkt konwencjonalny, służący jako punkt odniesienia.

Unikanie emisji było krytykowane jako *green-washing* w sytuacjach, w których emisje gazów cieplarnianych wzrosły z powodu wprowadzania nowych produktów lub rozwoju rynku.

Jak ta norma ma się do innych, np. tych opracowanych przez Greenhouse Gas Protocol, ISO 14067 itd.?

Norma ta odnosi się w szczególności do produktów EE. Jest ona zasadniczo zgodna z innymi normami jak Greenhouse Gas Protocol i ISO 14067, jednak skupia się szczególnie na emisji gazów cieplarnianych, redukcji emisji oraz unikaniu emisji przez produkty, usługi i systemy EE. Żadna inna norma nie dostarcza metody wyliczania emisji, których uniknięto. Jest to najbardziej dogłębna i zaawansowana publikacja w tym temacie.

W jaki sposób ta norma odnosi się do Celów Zrównoważonego rozwoju ONZ (SDGs)?

W imieniu branży EE mogę z przyjemnością poinformować, że dzięki tej normie przyczynimy się do realizacji SDG 13 w zakresie zmian klimatycznych.

**Europejskie Biuro Ochrony Środowiska – tłumaczenie nieoficjalne.*

***W wolnym tłumaczeniu – „zielone kłamstwo”.*

Tłum. I. P.
IEC e-tech, Issue 04/2021

A detailed illustration of space debris orbiting Earth. The scene is filled with various types of orbital debris, including satellite components, solar panels, and fragments, all set against the backdrop of the Earth's blue and white horizon. The debris is scattered across the frame, creating a sense of a crowded and hazardous orbital environment.

WIELKIE SPRZĄTANIE KOSMOSU

Clare Naden

Space Sustainable Rating odwołuje się do norm ISO, aby pomóc zmniejszyć ilość śmieci w naszej galaktyce.

Działalność w sferze okołozemskiej jest niezwykle ważna dla takich dziedzin jak telekomunikacja, bezpieczeństwo narodowe i nauka o kosmosie, ale ma swoją cenę – śmieci. Już teraz unosi się tam około 900 000 kawałków śmieci kosmicznych, takich jak stare rakiety i satelity, co stanowi poważne zagrożenie dla misji kosmicznych. Światowi liderzy w czasie szczytu G7 na początku tego roku wezwali wszystkie kraje do współpracy w celu oczyszczania przestrzeni; zachęcali też do współpracy z ISO w celu budowania lepszej przyszłości.

Space Sustainable Rating (SSR1) niedawno rozpoczął swoje działania. Organizacja ma na celu poprawę stanu środowiska w bezpośredniej bliskości Ziemi. Tą globalną inicjatywą kieruje Światowe Forum Ekonomiczne (WEF) wraz z Europejską Agencją Kosmiczną, Space Enabled Research Group w MIT Media Lab oraz University of Texas w Austin i Bryce Tech.

Normy ISO należą do wytycznych międzynarodowych stosowanych w wielu różnych rodzajach przemysłu branży kosmicznej. Należą do nich przede wszystkim ISO 24113 *Space systems – Space debris mitigation requirements* oraz ISO 26900 *Space data and information transfer systems – Orbit data messages*.

Nick Tongson, szef eksperckiego komitetu ISO, który opracowuje normy dotyczące ograniczania ilości śmieci kosmicznych i dyrektor ds. norm w Amerykańskim Instytucie Aeronautyki i Astronautyki (AIAA), uważa, że tego typu inicjatywy są ważne w radzeniu sobie z tym narastającym problemem.

„Przestrzeń kosmiczna jest zasobem globalnym, niezbędna jest więc współpraca międzynarodowa, aby ograniczyć powstawanie nowych śmieci, których będzie przybywać z powodu zwiększającego się ruchu” – powiedział. „Dlatego Normy Międzynarodowe ISO odgrywają tu integralną rolę, zapewniając organizacjom wskazówki dotyczące tego, w jaki sposób mogą się one same przyczynić do sprzątnięcia przestrzeni”.

Przypisując punkty do misji kosmicznych na podstawie wielu parametrów, SSR będzie zachęcać do bardziej odpowiedzialnego zachowania w kosmosie przez zwiększenie transparentności na temat działań podejmowanych tam przez organizacje. Jednym z tych parametrów jest zgodność z międzynarodowymi wytycznymi dotyczącymi ograniczania ilości śmieci kosmicznych, które obejmują kilka norm ISO. To nie pierwsza tego typu inicjatywa mająca na celu uporządkowanie przestrzeni kosmicznej. Jest to jednak pierwszy międzynarodowy system oceny dostosowany do wytycznych ONZ dotyczących długoterminowego zrównoważonego rozwoju działalności w przestrzeni kosmicznej (*Guidelines for the Long-Term Sustainability of Outer Space Activities*).

ISO ma długą historię w opracowywaniu norm dla przestrzeni kosmicznej. Wiele misji kosmicznych na całym świecie wykorzystuje setki takich norm. Normy Międzynarodowe dla przestrzeni kosmicznej są opracowywane przez Komitet Techniczny ISO/TC 20 *Aircraft and space vehicles, through its subcommittees, SC 13 Space data and information transfer systems* and SC 14 *Space systems and operations*. PKN/KT 177 ds. Projektowania i Produkcji Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z ISO/TC 20 i tymi podkomitetami.

Sekretariat ISO/TC 20 oraz te dwa podkomitety są prowadzone przez amerykańską jednostkę normalizacyjną ANSI.

Oprac. P. M.
www.iso.org

WIELKIE PLANY MAŁYCH FIRM WSPÓLNE ZARZĄDZANIE RELACJAMI BIZNESOWYMI Z ISO 44003



Większa siła nabywcza, lepsza wydajność i innowacyjne pomysły są nie tylko dla dużych firm. Norma ISO 44003 ułatwi mniejszym graczom skupienie wszystkich sił i maksymalne wykorzystanie partnerstwa strategicznego.

Ilu z nas w zeszłym roku, zamkniętych w domach podczas lockdownu, z ograniczoną możliwością podróży, nie marzyło o znalezieniu dla siebie prostszego życia, blisko natury, w ciepłym klimacie, gdzie można spać pod gwiazdami? Niektórzy mieszkańcy jednej wioski w Jordanii, położonej w pobliżu starożytnego miasta Petra, właśnie tak postąpili; pozostawili swoje domy z cegły i gliny i zamieszkali w jaskiniach tego wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO miasta, ukrytego wśród różowych klifów piaskowca w południowej Jordanii.

Ich decyzja była jednak spowodowana bardziej ekonomiczną koniecznością niż pogonią za marzeniami. To Beduini – którzy kiedyś utrzymywali się dzięki tysiącom turystów, którzy codziennie napływali do „Różanego Miasta” – właściciele kawiarni, poganiacze osłów i wielbłądów, sprzedawcy biżuterii. Reportaż w „Timesie” opisuje ich trudną sytuację, wskazując na wybuch pandemii, a w jego następstwie zanik turystyki jako na „katastrofę” dla małych firm z tamtego regionu.

Czynniki wzrostu gospodarczego

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) stanowią podstawę gospodarki. Obejmują wszelkiego rodzaju przedsiębiorców, od rzemieślników i fryzjerów, przez freelancerów, aż po większe firmy z milionowymi obrotami. Niektóre zatrudniają więcej osób; inne mniej niż dziesięć. Stephan Klingebiel, dyrektor UNDP Seoul Policy Centre, występując w lipcu 2020 r. na seminarium internetowym współorganizowanym przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) i Koreańskie Stowarzyszenie Handlu Międzynarodowego, stwierdził, że MŚP napędzają krajową produkcję, tworzą miejsca pracy i zapewniają przepływ kapitału.

„Uwolnienie potencjału sektora prywatnego nie byłoby możliwe bez MŚP” – powiedział. „Ale globalne wyzwania, takie jak kryzys spowodowany przez COVID-19, mocno odbijają się na takich firmach i źródłach ich utrzymania, dlatego uporanie się z wyzwaniami leży w naszym interesie”.

W tych nieprzewidywalnych i niepewnych czasach duże i małe firmy poniosły straty, a perspektywy dla wielu MMŚP na całym świecie są w najlepszym razie niepewne. Raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) na temat wpływu COVID-19 na MŚP podaje, że na początku pandemii znalazły się one w samym centrum problemów, a rok później „znajdują się w jeszcze bardziej niepewnej sytuacji, a dotyczy to w szczególności firm młodych i start-upów, osób samozatrudnionych, a także przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety lub będących własnością przedstawicieli mniejszości”.

Ten problem został uwypuklony podczas wirtualnej sesji Światowego Szczytu Zarządzania Technologią Światowego Forum Ekonomicznego w kwietniu tego roku. Przed kryzysem wywołanym pandemią w krajach OECD MŚP stanowiły 99% wszystkich przedsiębiorstw, odpowiadały za 60% zatrudnienia i przynosiły do 60% wartości dodanej w gospodarce. Jednak mimo kryzysu ich potencjał pozostaje niewykorzystany.

Budowanie relacji opartych na zaufaniu

Jak więc możemy lepiej odbudować to, co było, a także stworzyć środowisko ułatwiające dostęp do finansowania i systematycznych inwestycji w mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, aby w pełni wykorzystać ich potencjał? Jeśli ostatni rok nas czegoś nauczył, to tego, że współpraca, współdziałanie i tworzenie zaufanych relacji nigdy nie było ważniejsze. Dlatego publikacja normy ISO 44003 *Collaborative business relationship management – Guidelines for micro, small and medium-sized enterprises on the implementation of the fundamental principles* nie mogła ukazać się w bardziej odpowiednim momencie.

Jest to najnowsza norma z serii ISO 44000 obejmującej ISO 44001 *Collaborative business relationship management systems – Requirements and framework* oraz ISO 44002 *Collaborative business relationship management systems – Guidelines on the implementation of ISO 44001*.

Wyzwania i możliwości

David Hawkins jest dyrektorem operacyjnym w Institute for Collaborative Working oraz przewodniczącym Komitetu Technicznego ISO/TC 286 ds. zarządzania relacjami biznesowymi opartymi na współpracy, który opracował te normy. Zdaje on sobie sprawę z wyzwań, jakie niesie przyszłość, ale widzi też dobre strony całej sytuacji i wskazuje przykłady wielu większych organizacji, które przyjmują podejście oparte na współpracy.

„Ewidentnie wiele MŚP zmagало się z trudnościami, ale zakres, w jakim wszystkie są do pewnego stopnia współzależne ze swoim społecznym otoczeniem biznesowym, pomógł im przetrwać. Zachęcającym sygnałem związanym z pandemią było powszechne dostrzeżenie korzyści, jakie można uzyskać z pracy zespołowej” – mówi. Dalej wyjaśnia, że te organizacje, które już miały „ustrukturyzowane podejście do swoich relacji”, były lepiej przygotowane i dzięki temu mogły szybciej reagować. „Znaczenie MŚP dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia jest fundamentalne, mamy więc nadzieję, że wdrożenie normy ISO 44003 zachęci jeszcze więcej MMŚP do przemyślenia, w jaki sposób mogą skorzystać na współpracy”.

Podejście oparte na współpracy

Ten ostatni punkt wart jest większej uwagi, ponieważ norma ISO 44001, jak wyjaśnia Hawkins, uważana była przez wiele mniejszych organizacji za przeznaczoną wyłącznie dla dużych firm. Otoczenie biznesowe jest obecnie trudne, a MMŚP walczą o wykorzystanie możliwości, jakie daje wspólna praca zespołowa. Hawkins twierdzi, że ISO 44003 odnosi się właśnie do tej kwestii.

„Wprowadzenie normy ISO 44003 pomoże stworzyć pewną strukturę, która ułatwi budowanie bardziej zrównoważonych relacji, a tym samym możliwości dla MMŚP. Jednocześnie wiele większych organizacji widzi i rozumie znaczenie, jakie mają MMŚP, dlatego jeszcze w tym roku mamy nadzieję opublikować równoległy przewodnik dla większych organizacji, aby pokazać im, jak mogą się lepiej angażować”.





Shaun McCarthy, dyrektor szkoły Supply Chain Sustainability School i niezależny doradca, autor i wykładowca w zakresie polityki i praktyki zrównoważonego biznesu, również dostrzega wartość nowej normy ISO w promowaniu współpracy. Mówi: „Większość firm na całym świecie można zaklasyfikować jako małe i średnie przedsiębiorstwa, a wielu kontraktorów publicznych na całym świecie chciałoby robić z nimi więcej interesów. Współpraca jest kluczem do maksymalizacji wartości relacji nabywca – dostawca”.

Współpraca bez wątpienia może przynieść przedsiębiorstwom wiele korzyści, ale, jak wskazuje McCarthy, aktywność małej firmy zdecydowanie różni się od dużej. Dlatego norma ISO 44003 może dać MŚP dodatkowy impuls. Mówi: „Seria ISO 44000 zawiera niezbędne wskazówki dotyczące zarządzania relacjami w sposób, który pokazuje, że nie musisz być duży, aby umieć współpracować”.

Tworzenie nowego poziomu dialogu

Nie ma wątpliwości, że ISO 44003, wraz z pozostałymi normami z serii 44000, może odegrać znaczącą rolę w pomocy w przystosowaniu się MMŚP do „nowej normalności”. Hawkins twierdzi, że choć technologia pomogła, to COVID-19 ujawnił też wiele na temat odporności organizacji, wydaje się więc, że zaufanie do zewnętrznych dostawców będzie kluczowym czynnikiem w przyszłości.

Zrównoważone relacje dalej będą ważne, a przyjęcie ustrukturyzowanego podejścia pomaga budować zaufanie; normy ISO zapewniają niezbędne ramy dla takich relacji. W instytucie pilotujemy program oparty na normie ISO 44003, aby zachęcić MMŚP do wypracowywania ich własnego podejścia, większe zaś organizacje do tworzenia nowego poziomu dialogu” – wyjaśnił.

David Murray, wydawca „The Business Magazine” z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie, twierdzi, że w sektorze MŚP przedsiębiorczość, innowacyjność i produktywność są na najwyższych poziomach. Dzięki takiej normie jak ISO 44003 ten sektor ma dużą szansę na osiągnięcie większego wzmocnienia, które w rezultacie rozpędzi gospodarkę i sprawi, że wszyscy znów będziemy realizować nasze marzenia.

Oprac. P. M.
www.iso.org

ORGANY TECHNICZNE



foto. © comzeal / Adobe Stock

WRZESIEŃ 2021

Komitety Techniczne

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych

- KT 123 ds. Badań Własności Metali rozszerzył współpracę o CEN/WS FORMPLANET, Innovative testing in support of the sheet metal forming industry i CEN/WS SICT, The Standardisation of the Impression Creep Test
- KT 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy rozszerzył współpracę o CEN/WS 114, A Methodology for Measurement of Worker Satisfaction
- KT 305 ds. Społecznej Odpowiedzialności rozszerzył współpracę o CEN/WS FSR, Future of Social Responsibility

Zmiany umiejscowienia Sekretariatów KT

We wrześniu prowadzenie sekretariatu:

- KT 168 ds. Wytwarzania z Tworzyw Sztucznych po rezygnacji Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytutu Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników w Toruniu – Oddziału Farb i Tworzyw w Gliwicach przejął Polski Komitet Normalizacyjny

Nowy Przewodniczący Komitetu Technicznego

We wrześniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 120 ds. Jakości Wody – Badania Mikrobiologiczne i Biologiczne dr n. med. Renatę Matuszewską reprezentującą Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

We wrześniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 70 ds. Przekazników Elektrycznych i Elektroenergetycznej Automatyki Zabezpieczeniowej mgr Patrycję Piekut z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 75 ds. Bezpieczników Elektroenergetycznych mgr Patrycję Piekut z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 79 ds. Transformatorów Energetycznych mgr Patrycję Piekut z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- KT 169 ds. Okien, Drzwi, Żaluzji i Okuć mgr Katarzynę Maciejczyk z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

We wrześniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- CeCert Sp. z o.o. do KT 6 ds. Systemów Zarządzania i KT 300 ds. Medycznych Badań Laboratoryjnych In Vitro
- Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa do KT 90 ds. Uprawy Roli i Ogrodnictwa
- Jungheinrich Polska Sp. z o. o. do KT 162 ds. Logistyki, Kodów Kreskowych i Gospodarki Magazynowej
- Stowarzyszenie Przemysłu Wapienniczego do KT 196 ds. Cementu i Wapna
- Systemy Transportu Bliskiego Panda Sp. z o.o. do KT 101 ds. Dźwignic, ich Zespołów i Części
- i2 Analytical Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce do KT 254 ds. Geotechniki

Odwołani członkowie Komitetów Technicznych

We wrześniu Prezes PKN odwołał z członka KT następujące podmioty:

- Instytut Maszyn Przepływowych im. Roberta Szwalskiego Polskiej Akademii Nauk z KT 311 ds. Konserwacji Dóbr Kultury
- Konfederację Lewiatan z KT 305 ds. Społecznej Odpowiedzialności
- Polską Ceramikę Ogniotrwałą ŻARÓW SA z KT 28 ds. Materiałów Ogniotrwałych
- Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Obróbki Plastycznej z KT 6 ds. Systemów Zarządzania



Podstawowe zagadnienia z zakresu Polskich Norm i dokumentów normalizacyjnych

Zagadnienia:

- ▷ Polskie Normy, Normy Międzynarodowe i Europejskie wprowadzane do zbioru PN
- ▷ zapis numerów PN i PKN oraz elementów dodatkowych
- ▷ międzynarodowe i europejskie dokumenty normalizacyjne
- ▷ Międzynarodowa Klasyfikacja Norm (ICS)
- ▷ wyszukiwanie informacji o normach
- ▷ powołania na normy w dokumentach
- ▷ informacja normalizacyjna w internecie
- ▷ produkty i usługi ułatwiające korzystanie ze zbiorów norm

Miejsce szkolenia:

Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, Warszawa

Cena szkolenia:

400,00 zł netto; 492,00 zł brutto